

ชื่อแผนงาน แผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาภัยจากอัคคีภัย
หน่วยงานที่รับผิดชอบ สำนักงานเขตสัมพันธวงศ์
ประจำปีงบประมาณ ปี พ.ศ.๒๕๖๕

๑. สถานการณ์ทั่วไป

อัคคีภัย เป็นสาธารณภัยที่เกิดขึ้นมากที่สุดในกรุงเทพมหานคร จากสถิติการเกิดอัคคีภัย ในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ พบว่าเกิดขึ้นจำนวน ๓,๑๘๓ ครั้ง โดยแบ่งเป็นไฟไหม้หญ้า/ขยะ ๒,๕๕๔ ครั้ง ไฟฟ้าลัดวงจร ๖๒๙ ครั้ง ซึ่งกรุงเทพมหานครได้ตระหนักถึงปัญหาอัคคีภัยโดยดำเนินการตามมาตรการป้องกันและระงับอัคคีภัย รมรณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนตระหนักและมีส่วนร่วมในการป้องกันและระงับอัคคีภัยแล้วก็ตาม แต่อัคคีภัย เป็นภัยที่เกิดขึ้นบ่อยครั้งและแต่ละครั้งจะสร้างความเสียหายแก่ชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนเป็นอย่างมาก ซึ่งสถานที่เสี่ยงต่อการเกิดอัคคีภัยมักเกิดขึ้นในย่านที่อยู่อาศัย ชุมชนหนาแน่น อาคารขนาดใหญ่ อาคารสูง โรงงาน อุตสาหกรรม ศูนย์การค้า โรงมหรสพ สถานบันเทิง และสถานบริการต่างๆ ซึ่งสถานที่เหล่านั้นมักมีการใช้พลังงาน ไฟฟ้า พลังงานเชื้อเพลิง พลังงานความร้อนและอื่นๆ ที่เอื้ออำนวยต่อการเกิดอัคคีภัยได้ง่าย สาเหตุการเกิดอัคคีภัย ส่วนใหญ่มักเกิดจากความไม่ตระหนักของประชาชน เช่น ความประมาท ขาดความระมัดระวัง พลังผลอ ไม่ดูแล ซ่อมบำรุงการใช้อุปกรณ์ไฟฟ้าที่เก่าและชำรุด หรือไม่ได้มาตรฐาน มอก. จนเป็นสาเหตุของการเกิดอัคคีภัย โดยเฉพาะช่วงฤดูที่อากาศร้อนและแห้งแล้ง หรือในช่วงเทศกาลสำคัญต่างๆ ที่มีการจุดพลุ เล่นไฟ จึงมักมีอัคคีภัย เกิดขึ้นบ่อยครั้ง

ดังนั้น เพื่อเป็นการเตรียมการป้องกันและบรรเทาภัยจากอัคคีภัยที่อาจเกิดขึ้น จึงต้องจัดทำ แผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาภัยจากอัคคีภัยเขตสัมพันธวงศ์ เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้เป็นแนวทาง ในการเตรียมความพร้อมและการปฏิบัติงานร่วมกันอย่างบูรณาการ เพื่อป้องกันและบรรเทาความเสียหาย หรือลดความสูญเสียที่อาจเกิดจากภัยอัคคีภัย

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อเตรียมความพร้อมด้านทรัพยากร ระบบการปฏิบัติ ทั้งหน่วยปฏิบัติการหลักและหน่วย สนับสนุนให้สามารถดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาจากภัยอัคคีภัยได้อย่างรวดเร็ว ทันเหตุการณ์และมีประสิทธิภาพ

๒.๒ เพื่อกำหนดกรอบการปฏิบัติงานให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถปฏิบัติการป้องกันและ บรรเทาภัยจากอัคคีภัยได้อย่างเป็นระบบและบูรณาการ

๒.๓ เพื่อป้องกันและบรรเทาผลกระทบต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนที่อาจเกิดจากภัย อัคคีภัย

๓. นิยามศัพท์

อัคคีภัย หมายถึง ภัยอันตรายอันเกิดจากไฟที่ขาดการดูแลควบคุมดูแล ทำให้เกิดการติดต่อกุหลาม ไปตามบริเวณที่มีเชื้อเพลิง เกิดการลุกไหม้ต่อเนื่อง สภาวะของไฟจะรุนแรงมากขึ้น ถ้าการลุกไหม้ที่มีเชื้อเพลิงหนุน เนือง หรือมีไอของเชื้อเพลิงถูกขับออกมาความร้องแรงก็จะมากยิ่งขึ้น

ผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ หมายถึง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

รองผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ หมายถึง ปลัดกระทรวงมหาดไทย

ผู้อำนวยการกลาง หมายถึง อธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

ผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร หมายถึง ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

รองผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร หมายถึง ปลัดกรุงเทพมหานคร

ผู้ช่วยผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร หมายถึง ผู้อำนวยการเขต

ผู้บัญชาการเหตุการณ์ หมายถึง ผู้ที่มีอำนาจในการบัญชาการในพื้นที่เกิดเหตุ อำนาจการสั่งการตลอดจนควบคุมภายใต้อำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย หรือได้รับมอบหมาย

อาสาสมัคร หมายถึงอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน(อปพร.)

เจ้าพนักงาน หมายถึง ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่ต่างๆ ตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐

๔. ระดับความรุนแรง และการจัดการสาธารณภัย

การปฏิบัติตามระบบการบัญชาการเหตุการณ์ โดยรวมอำนาจสั่งการแบบรวมศูนย์ เรียกว่า “Single Command” เพื่อแก้ไขปัญหาความซ้ำซ้อนและความล่าช้าในการปฏิบัติ โดยมีผู้บัญชาการเหตุการณ์ (Incident commander) ในแต่ละระดับตามความรุนแรงของสาธารณภัย เป็นผู้อำนวยการสูงสุดและมีองค์การรับผิดชอบในการแก้ไขเหตุการณ์ ดังนี้

ระดับ	การจัดการสาธารณภัย	ผู้มีอำนาจตามกฎหมาย	องค์กรรับผิดชอบ
๑	สาธารณภัยขนาดเล็ก	ผู้ช่วยผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร (ผู้อำนวยการเขต) เข้าควบคุมสถานการณ์	กองอำนาจการป้องกันและบรรเทา สาธารณภัยสำนักงานเขต (กอปภ.สนข.)
๒	สาธารณภัยขนาดกลาง	ผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร (ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร) เข้าควบคุมสถานการณ์	กองอำนาจการป้องกันและบรรเทา สาธารณภัยกรุงเทพมหานคร (กอปภ.กทม.)
๓	สาธารณภัยขนาดกลางใหญ่	ผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทา สาธารณภัย (รัฐมนตรีกระทรวงมหาดไทย) เข้าควบคุมสถานการณ์	กองบัญชาการป้องกันและบรรเทา สาธารณภัยแห่งชาติ (บกปภ.ช.)
๔	สาธารณภัยขนาดร้ายแรง อย่างยิ่ง	นายกรัฐมนตรี หรือ รองนายกรัฐมนตรี ที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย เข้าควบคุมสถานการณ์	กองบัญชาการป้องกันและบรรเทา สาธารณภัยแห่งชาติ (บกปภ.ช.)

๕. แนวทางการดำเนินงาน เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมและปฏิบัติงานร่วมกันแบบบูรณาการระหว่างฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

กิจกรรม	ฝ่ายที่รับผิดชอบ	ข้อมูลที่ควรจัด
๑. ก่อนเกิดเหตุ		
๑.๑ การป้องกันและลดผลกระทบ		
๑) ประเมินความเสี่ยงภัยจากอัคคีภัย โดยการประเมินภัยและความอ่อนแอ ประเมินโอกาส หรือความเป็นไปได้ที่จะเกิดอัคคีภัย รวมทั้งศึกษาวิธีลด ผลกระทบต่ออาคารและสิ่งปลูกสร้าง	- ฝ่ายปกครอง	- ผลการประเมินความเสี่ยง - วิธีและแนวทางลด ผลกระทบจากการอัคคีภัย

๒) การตรวจสอบ....

กิจกรรม	ฝ่ายที่รับผิดชอบ	ข้อมูลที่ต้องจัด
๒) ตรวจสอบ ปรับปรุงข้อมูลพื้นที่เสี่ยงภัย และจัดทำแผนที่เสี่ยงภัยจากอัคคีภัย รวมทั้งข้อมูล พื้นที่ปลอดภัยเพื่อรองรับการอพยพ	- ฝ่ายโยธา - ฝ่ายเทคนิค	- บัญชีพื้นที่เสี่ยงภัย - แผนที่พื้นที่เสี่ยงภัย - แผนที่เส้นทางหนีภัย - บัญชีศูนย์พักพิงชั่วคราว
๓) สำรวจ การก่อสร้างหรือปรับปรุงแก้ไข อาคารที่ก่อสร้างไว้แล้วหรืออาคารที่จะก่อสร้างให้มี โครงสร้างที่มั่นคง แข็งแรง ให้สามารถป้องกันอันตราย จากอัคคีภัย	- ฝ่ายโยธา	- บัญชีจำนวนอาคารที่ ตรวจสอบความปลอดภัย จากอัคคีภัย
๔) จัดทำฐานข้อมูลกำลังเจ้าหน้าที่ อาสาสมัคร เครื่องจักร เครื่องมือ และอุปกรณ์การกู้ชีพ กู้ภัย เพื่อให้พร้อมเรียกใช้งานได้ทันทีเมื่อเกิดภาวะ อุทกภัย	- ฝ่ายปกครอง - ฝ่ายโยธา - ฝ่ายรักษา	- บัญชีเจ้าหน้าที่อาสาสมัคร - บัญชีเครื่องจักร เครื่องมือ อุปกรณ์ประเภทต่างๆ
๕) พัฒนาระบบเครือข่ายฐานข้อมูล สารสนเทศด้านอัคคีภัยให้สามารถเชื่อมโยงระหว่าง หน่วยงาน	- ฝ่ายเทคนิค	- ระบบฐานข้อมูล สารสนเทศด้านอัคคีภัย
๖) ส่งเสริมความรู้และความตระหนักแก่ ประชาชน นักเรียน นักศึกษา และเยาวชน เกี่ยวกับ วิธีการ ป้องกันและปฏิบัติตนให้ปลอดภัยเมื่อเกิด อัคคีภัย	- ฝ่ายการศึกษา	- เอกสารแผ่นพับ คู่มือ วิธีการป้องกันและปฏิบัติ ตนให้ปลอดภัยจากอัคคีภัย
๗) จัดทำสรุปบทเรียน (Lesson Learning) ของการศึกษาผลกระทบของการเกิดอัคคีภัยครั้งสำคัญ เพื่อให้ทราบข้อมูล ข้อเท็จจริงสำหรับนำไปประยุกต์ใช้ ในการบริหารจัดการสาธารณภัย ให้มีประสิทธิภาพ มากยิ่งขึ้น	- ฝ่ายปกครอง	- ผลการศึกษบทเรียน จากอัคคีภัย
๑.๒ การเตรียมความพร้อม		
กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ	ข้อมูลที่ต้องจัด
๑) จัดเตรียมเจ้าหน้าที่เตรียมพร้อมปฏิบัติงาน ดับเพลิงและกู้ภัยจากอัคคีภัย	- ฝ่ายปกครอง - ฝ่ายรักษา - โยธา	- คำสั่งอยู่เวรฯ
๒) ฝึกอบรมอาสาสมัครกู้ชีพกู้ภัย อาสาสมัคร ป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน(อปพร.)	- ฝ่ายปกครอง	- บัญชีอาสาสมัครกู้ชีพกู้ภัย - บัญชีอปพร.

๓) จัดเตรียม...

กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ	ข้อมูลที่ควรจัด
๓) จัดเตรียมเครื่องมือ เครื่องใช้ ยานพาหนะ วัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นในการกู้ภัยอัคคีภัยและอาคารถล่ม	- ฝ่ายปกครอง - ฝ่ายโยธา - ฝ่ายรักษา	- จำนวนเครื่องมือ เครื่องใช้ ยานพาหนะและ วัสดุอุปกรณ์พิเศษสำหรับ การกู้ภัยอัคคีภัยและอาคาร ถล่ม
๔) สำรองเครื่องอุปโภค บริโภคที่จำเป็น เพื่อสงเคราะห์ผู้ประสบภัยที่ไร้ที่อยู่อาศัยได้ทันที เมื่อเกิดภัยจากอัคคีภัย	- ฝ่ายปกครอง - ฝ่ายพัฒนาฯ - ฝ่ายสิ่งแวดล้อมฯ	- จำนวนถุงยังชีพกรณี ฉุกเฉิน
๕) จัดเตรียมระบบสื่อสารหลัก ระบบสื่อสาร รอง ระบบสื่อสารที่จำเป็น พร้อมทั้งจัดหาเครื่องมือ อุปกรณ์สื่อสารให้เพียงพอและใช้งานได้ตลอดเวลา	- ฝ่ายเทคนิค	- ระบบสื่อสารหลัก - ระบบสื่อสารรอง - บัญชีเครื่องมือและ อุปกรณ์การสื่อสาร
๖) จัดเตรียมสถานที่พักพิง และจัดระบบ การบริหารศูนย์พักพิงชั่วคราว	- ฝ่ายพัฒนาฯ	- สถานที่พักพิง - คู่มือการบริหารศูนย์พักพิง
๒. ขณะเกิดภัย		
๒.๑ เมื่อเกิดเหตุอัคคีภัยในสถานที่จำกัด		
๒.๑.๑ การระงับเหตุ (พื้นที่ที่ได้รับการแจ้งเหตุ)		
กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ	ข้อมูลที่ควรจัด
๑) เข้าอำนวยความสะดวกกันเขตอันตราย และร่วมกันจัดระเบียบจราจรกับสถานีตำรวจในพื้นที่	- ฝ่ายเทคนิค - ฝ่ายปกครอง	
๒) ช่วยเสวภาแจ้งสถานีดับเพลิงในพื้นที่ เข้าระงับเหตุ	- ฝ่ายเทคนิค	
๒.๑.๒ กรณีต้องอพยพประชาชนไปสู่สถานที่ปลอดภัยดำเนินการอพยพประชาชนไปสู่สถานที่ปลอดภัย	- ฝ่ายเทคนิค - ฝ่ายปกครอง	- บัญชีรายชื่อผู้พักพิง
๒.๒ กรณีภัยรุนแรง ประชาชนได้รับผลกระทบจำนวนมาก และบริเวณกว้าง จำเป็นต้องระดมสรรพกำลัง เข้าช่วยเหลือให้ดำเนินการ ดังนี้		
กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ	ข้อมูลที่ควรจัด
๑) จัดตั้งศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ สำนักงานเขตสัมพันธ์ตามระดับความรุนแรง พร้อมจัดเจ้าหน้าที่รับผิดชอบประจำศูนย์ฯ	- ฝ่ายปกครอง	- โครงสร้างศูนย์บัญชาการ เหตุการณ์ - กองบัญชาการ - อำนาจหน้าที่ของฝ่าย ที่เกี่ยวข้อง

กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ	ข้อมูลที่ควรจัด
๒) กรณีผู้บังคับบัญชา ขึ้นเหนือขึ้นไปเข้าควบคุมสถานการณ์ให้ส่งมอบการบัญชาการแก่ผู้บัญชาการเหตุการณ์ตามลำดับชั้น	- ฝ่ายปกครอง	- ข้อมูลแผนที่ ฐานข้อมูลต่างๆ ที่จำเป็นประกอบการตัดสินใจสั่งการ
๓. หลังเกิดภัย		
กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ	ข้อมูลที่ควรจัด
๑) จัดตั้งหน่วยบรรเทาทุกข์ เพื่อให้ความช่วยเหลือ ได้แก่ - หน่วยปฐมพยาบาล/นำผู้บาดเจ็บไปโรงพยาบาล - ประชาสัมพันธ์ การเตรียมหลักฐานเพื่อขอรับการช่วยเหลือเบื้องต้น - มอบถุงยังชีพ/สร้างขวัญและกำลังใจแก่ผู้ประสบภัย	- ฝ่ายปกครอง - ฝ่ายสิ่งแวดล้อมฯ - ฝ่ายพัฒนาฯ	
๒) ประเมินความเสียหายและความต้องการเบื้องต้น พร้อมทั้งออกหนังสือรับรองให้ผู้ประสบภัยไว้เป็นหลักฐานในการรับการสงเคราะห์และฟื้นฟู	- ฝ่ายปกครอง	- บัญชีรายชื่อผู้ประสบภัย - บัญชีทรัพย์สินที่เสียหาย พร้อมมูลค่าความเสียหาย
๓) จัดหาที่พักชั่วคราวให้ผู้อพยพและให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยด้านสุขภาพอนามัย และสภาพจิตใจ	- ฝ่ายรักษาฯ	- บัญชีที่พักพิงชั่วคราว - บัญชีผู้ประสบภัยที่อยู่ในศูนย์พักพิง - บัญชีผู้ประสบภัยที่รับการฟื้นฟูสภาพจิตใจ
๔) การจัดการศพผู้เสียชีวิตจากภัยอัคคีภัย สำนักงานเขตสัมพันธ์วงศ์ตามระดับความรุนแรง	- ฝ่ายสิ่งแวดล้อมฯ	- บัญชีสถานที่เก็บรักษาศพ - บัญชีผู้เสียชีวิต
๕) การฟื้นฟูความเสียหายเบื้องต้น	- ฝ่ายปกครอง - ฝ่ายโยธา	- บัญชีสาธารณูปโภคที่เสียหาย - บัญชีทรัพย์สินที่เสียหาย - บัญชีรายการและมูลค่าที่ให้การสงเคราะห์ฟื้นฟู

๖) การฟื้นฟูคุณภาพชีวิต...

กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ	ข้อมูลที่ควรจัด
๖) พัฒนาคุณภาพชีวิตผู้ประสบภัย ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ และฟื้นฟูอาชีพ ให้สามารถดำรงชีวิตและประกอบอาชีพได้อย่างปกติ	- ฝ่ายพัฒนาฯ - ฝ่ายสิ่งแวดล้อมฯ	- บัญชีผู้ประสบภัยที่ได้รับ การฟื้นฟูด้านร่างกายและ จิตใจ - บัญชีผู้ประสบภัยที่ได้รับ การฟื้นฟูอาชีพ
๗) ฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม โครงสร้างพื้นฐาน และสิ่งสาธารณประโยชน์อื่น ๆ ที่เสียหายให้กลับสู่ สภาพเดิม เช่น สถานที่ราชการ โรงเรียน สถานที่ท่องเที่ยว ฯลฯ	- ฝ่ายโยธา	- บัญชีจำนวน ประเภท โครงสร้างพื้นฐาน - มูลค่าที่ต้องฟื้นฟู
๘) ศึกษาผลกระทบจากภัยอัคคีภัย และอาคารถล่มเพื่อนำไปเป็นข้อมูลในการบริหาร จัดการอัคคีภัยในอนาคต	- ฝ่ายปกครอง	- รายงานผลการศึกษา ผลกระทบจากภัยอัคคีภัย และอาคารถล่ม

๖. ระบบสื่อสารในภาวะฉุกเฉิน

จัดตั้งศูนย์สื่อสาร และจัดให้มีระบบสื่อสารหลัก ระบบสื่อสารรอง และระบบสื่อสารอื่น ๆ
ที่จำเป็นให้ใช้งานได้ตลอด ๒๔ ชั่วโมง ให้สามารถเชื่อมโยงระบบสื่อสารดังกล่าวกับหน่วยงานอื่นได้ปกติโดยเร็ว
ทั่วทุกพื้นที่

แนวทางปฏิบัติ	หน่วยงานหลัก
คลื่นวิทยุสื่อสารในภาวะฉุกเฉินระบบ VHF ผ่านข่ายเสาวภา	วางระบบสื่อสารในภาวะฉุกเฉิน - ฝ่ายเทคนิค

๗. การรับบริจาค กรณีที่จำเป็นต้องจัดตั้งศูนย์รับบริจาคให้ดำเนินการ ดังนี้

- ๗.๑ ให้จัดตั้งศูนย์รับบริจาคเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยกรุงเทพมหานครและเขตสัมพันธวงศ์ โดย
- ๗.๑.๑ ให้หน่วยงานรวบรวมข้อมูลที่ได้รับบริจาค เช่น สิ่งของ เงินที่ได้รับบริจาค สถานที่
จัดเก็บที่ได้รับบริจาค
- ๗.๑.๒ เมื่อได้รับบริจาคเงินให้ออกใบเสร็จรับเงินให้ถูกต้อง
- ๗.๒ ให้สำนักงานเขตสัมพันธวงศ์ เป็นศูนย์กลางในการรับสิ่งของและเงินบริจาค โดยเงินบริจาคนำเข้ากองทุนช่วยเหลือผู้ประสบภัย และแจกจ่ายสิ่งของให้ผู้ประสบภัยอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม

๘. การสิ้นสุดภารกิจของศูนย์บัญชาการเหตุการณ์สำนักงานเขตสัมพันธวงศ์

เมื่อสถานการณ์สาธารณภัยยุติลง ให้ฝ่ายปกครองตรวจสอบข้อมูลให้ชัดเจน ว่าสถานการณ์ภัยจากอัคคีภัยได้ยุติลงแล้ว พร้อมจัดทำรายงานสรุปนำเสนอผู้บริหารกรุงเทพมหานคร และรายงานให้สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยทราบต่อไป

ลงชื่อ.....ผู้เสนอแผน
(นางสาวพรทิพย์ จานิกสำ)...
เจ้าพนักงานปกครองชำนาญการพิเศษ
หัวหน้าฝ่ายปกครอง สำนักงานเขตสัมพันธวงศ์

ลงชื่อ.....ผู้อนุมัติแผน
(นางสาวอาทิตย์ยา ไซคังมโนชัย)...
ผู้อำนวยการเขตสัมพันธวงศ์